

OPPI-ISIÄ IV O

Väinö Hotti

TAIVASTEN
VALTAKUNTA
VASTAAN HYÖKÄTÄÄN

© Risto Santala 1965

Kirjana julkaissut

Kansan

Raamattuseuran säätiö

1965

(nettikuva)

RISTO SANTALA

18.5.1929 – 26.9.2012

Väliotsikot ja teh. (ositt.) VHn

(nettikuva)

Piispa John. A.T. Robinson

16.5.1919 – 5.12. 1983

**REHELLINEN JUMALAN
EDESSÄ (jatk.)**

SUOMALAISTEN KANNANOTOT

Suomen kirkollisen lehdistön puheenvuorot Robinsonista ovat olleet suurelta osalta perin myönteisiä. Poikkeuksen ovat tehneet eräät jalot vähemmän suositut evankeliumin uskon vartijat. Samoin kuin olemme edellä esittäneet Englannin kirkon piirissä ilmenneitä reaktioita, keräämme oheen muutamia suomalaisia lausuntoja:

Valtiot.maist. **Rauni Turkia:** "Robinsonin kirja on kirkon lähetystehtävän ja missionäärin teologian mukainen. Se on nykyajassa elävän, vastuunsa tuntevan kirkonmiehen kuuliaisuutta tehtävälleen julistaa Kristusta tämän maailman ihmisille. Ja se tuo toivottavasti raikkaan, asiallisen ja älyllisen sävyn myös meidän usein tunteenomaiseen ja pelokkaaseen kirkolliseen keskusteluunne."

Rovasti **Paavo Viljanen:** "Jos käsittäisi Robinsonin teoksen uudentyyppiseksi dogmaatiikaksi, olisi se erehdystä. Näinhän on laita Bonhoefferinkin, jonka ajatusmaailmaan Robinson tahtoo likeisesti kuulua. Valitettavasti meilläkin lienee sellaisia aina uuden kärkkyjiä, jotka ryntäävät suin päin sanomaan: 'niin ja niin Robinson on sanonut', ikään kuin asia olisi loppuun käsitelty."

Teol.kand. **Tuomo Mannermaa:** "Robinsonin jumaluusoppi on kristillistä siksi, että se pyrkii tulkitsemaan Kristustapahtumaa nykyhetken kielelle. Tulos on mielestäni kuitenkin joistakin myönteisistä yksityiskohdista huolimatta kokonaisuutena epäonnistunut. Robinsonin kristinuskon tulkinnan *l ä h t ö k o h t a* ei nimittäin ole kirkon jumalatodistus, hän ei tulkitse *s i t ä* nykyajan kielelle. Hänen ajattelunsa perusta on sen sijaan tietty uskonnonfilosofinen rakennelma. *T ä m ä n* avulla hän sitten tulkitsee seurakunnan julistusta. Hän hyväksyy kristillisestä sanomasta sen, mikä sopii hänen omaan filosofiseen kaavioonsa ja karsii muun epäolennaisena pois."

Professori **Mikko Juva:** "Robinson haluaa vaihtaa käsityksen 'ylhäällä' tai 'ulkopuolella' olevasta Jumalasta käsitykseen olemassaolomme perustana 'syvällä' olevasta Jumalasta. Paikalliset suuntamäärät Jumalasta puhuttaessa ovat tietenkin joka tapauksessa kuvaannollisia, minkä jokainen kristitty tietää. Pidän mahdollisena, että Robinsonin tapa sanoa on aikamme ihmisille valaisevampi kuin vanha. Tällöin on kuitenkin torjuttava panteistisen tulkinnan vaara. - - En yhdy niiden tulkintaan, jotka pitävät esiteltävänä olevaa kirjaa ateistisena tai uskolle vaarallisena. Sen saavuttama vastaanotto päinvastoin osoittaa, että monet uskon ja epäuskon välissä kilvoittelevat ihmiset ovat löytäneet uuden mielekkään tavan tajuta kristillinen usko."

Teol.tri, kouluneuvos **Martti Miettinen:** "Kun Robinson asettuu kaikin tavoin Bultmannin ja Tillichin linjoille, kieltää kaiken yliluonnollisen, Kristuksen jumaluuden ja hänen sovitustyönsä, syrjäyttää ilmeisesti myös todellisen synnin syyllisyyden Jumalan edessä, niin tässä ei enää ole kysymys jostakin saman asian enemmän tai vähemmän viattomasta uudelleen tulkitsemisesta, vaan kokonaan kristinuskon ulkopuolelle asettumisesta."

Teol.lis. **Raimo Harjula**: *"Robinson kieltää sekä Kristuksen jumaluuden että hänen neitseestä syntymisensä. Myyteistä vapauttamista kaipaa hänen mielestään ennen muuta käsitys, että Kristuksen kuolema Golgatalla olisi täydellinen ja riittävä uhri koko maailman syntien sovittamiseksi. Ajatus, että Isä rankaisee Poikaa meidän sijastamme, on tämän piispan mielestä suoranaista Uuden testamentin väärentämistä."* *"Meidän on vapauduttava harhasta, että esim. oman kirkkomme kastettujen jäsenten vieraantuessa Jumalasta kysymyksessä olisi vain ilmaisujen kriisi: kunhan muka vain asiat esitetään kielellä, jota nykyajan ihminen ymmärtää, niin kaikki selviää. Kysymyksessä on 'Hengen kriisi meissä' eikä 'ilmaisun kriisi'."*

JENKINSIN JA FLUSSERIN LAUSUNNOT

Mielestäni parhaan vastauksen ylhäällä-alhaalla-kysymykseen on antanut The Honest to God Debate'issa **Daniel Jenkins**. Hän sanoo: *"Ei kukaan kuvien uusija voisi olla radikaalimpi kuin Vanha testamentti suhteessaan ihmisten Jumala-kuvaan. Jumala on nimetön Joku, jota kukaan ei ole nähnyt, Hänen kasvoihinsa ei voi kukaan katsoa kuolematta. Hän ei ole vain Joku, joka yksinkertaisesti vain on; Hän on Hän, joka 'on oleva', Hän näkyy vain teoissaan. Hän ei ole Jumala, jota voisimme projisoida omiin kuvitteluihimme. Kun sanotaan, että Raamatun miehet kirjaimellisesti uskoivat Jumalaan, joka asuu 'kirkkaan sinitaivaan tuolla puolen', syyllistytään tosiasioista hairahtumiseen. He ajattelivat hyvin käytännöllisin käsittein, vaikkakaan heillä ei ollut aikamme kirjallista määrittelykykyä, ja heidän käsityksensä Jumalasta oli niin dynaaminen, että on epäoikeudenmukaista tuomita heitä staattisesta tuonpuoleisuudesta. Heidän uskonsa perusta oli siinä, että Jumala on suurempi kuin koko maailmankaikkeus ja hän hallitsee sitä sen vapaana Herrana. - - Meidän tulisi oppia olemaan yhtä radikaalisia kuin Raamattu puhuessamme ihmisen Jumalasta luopumisen syvyyksistä ja tosiasiaista, että ilmoituksen aloite tulee ennemminkin Jumalan kuin meidän puoleltamme."*

Keskustellessani Honest to God -kirjasta israelilaisen professori **David Flusserin** kanssa, joka on katolisen kirkon erikoistuntija, hän mainitsi katolisen kirkon jo ajat sitten virallisesti ilmaisseen, ettei taivasta voi sijoittaa ylös eikä helvettiä alas. Näin ollen tuntuu merkilliseltä, että Anglikaanisen kirkon piispa, joka muutoin henkisesti vaalii yhteydentuntoa katolisiin, vielä elää opinkuvittelussa, jossa ei ole sijaa reaaliselle ajattelulle. Raamattu puhuu myös runsaasti syvyyksistä. Jopa Jaakob lupasi pojalleen Joosefille siunatessaan häntä: **"Jumala antakoon sinulle siunauksia taivaasta ylhäältä ja siunauksia syvyydestä alhaalta."** **"Kaukana on kaiken olemus ja syvällä"**, toteaa **Saarnaaja**. Ja jos **"Kristus asuu uskon kautta sydämissämme"**, me

alamme "kaikkien pyhien kanssa käsittää, mikä leveys ja pituus ja korkeus ja syvyys on", Ef. 3: 18.

ROBINSON - SADDUKELAINEN

Itse luen piispa Robinsonin lähinnä saddukealaisiin. Kristinuskon Raamatun mukainen opettaja hän ei ainakaan ole. Vanhan ja Uuden testamentin sanoma perustuu historiassa tapahtuneeseen ilmoitukseen. Esim. ylösnousemuskertomuksen reaalin tausta on niin uskottava, että jopa juutalaisen professori Flusserin oli viitisen vuotta sitten tunnustettava luennoillansa sanasta sanaan: "Olen vuosi sitten yhdessä oppilaitteni kanssa tutkinut ylösnousemuksen ongelmaa, enkä voi välttyä siltä tosiasialta, että kaiken todennäköisyyden mukaan Jeesuksen opetuslapset ovat nähneet hänet hänen ylösnousemuksensa jälkeen." Evankeliumi perustuu historian todistukseen.

Robinson on luettava saddukeuksiin siksi, että hän kieltää samoinkuin hekin aikoinaan niin enkelit, henkivallat, taivaan ja helvetin kuin myös ylösnousemuksen. Kristillisen saddukealaisuuden tunnusomainen piirre on **kapina kaikkea tuonpuoleista vastaan**. Siihen kuuluu myös **maallisten suhteiden ylenpalttinen hoitaminen ja kulttuurin liiallinen korostaminen**. Juuri näin tekivät Jeesuksen ajan saddukeukset. Nykyään arvellaan, että juuri he olivat Jeesuksen pääasiallisia vastustajia ja veivät hänen oikeudenkäyntinsä lopulliseen päätökseensä. Noin kaksi kolmannesta tempelipapin papistosta kuului heihin. Alkaako tämä jälleen toistua meidän päivinämme?

Jos taas ajattelemme rehellisyyskysymystä, tuntuu perin epä johdonmukaiselta rakentaa ylipäätään mitään bultmannilaiselle ajattelulle. Jos Jeesus olisi tarkoittanut jotakin aivan toista, kuin mistä evankeliumit todistavat, ja jos kirkon julistus nojaisi myytteihin, olisivat kaikki evankeliumin paranteluyritykset pelkkää kulissia. Todellinen rehellisyys panisi piispa Robinsonin varmaan eroamaan virastaan – hiljaisuudessa. Tai kenties se veisi uudelleen Jeesuksen sanan eteen: "Jokainen joka on totuudesta, kuulee minun ääneni." (Joh. 18: 37).

Jumala on ilmoittanut itsensä historiassa. Hänen kätensä jälki näkyy omana aikanamme. Raamatun ilmoittama Jumala ei ole panteismin jumala. Juuri Robinsonin ongelmaa selvitellessäni luin eräänä päivänä Raamatustani:

"En ole minä puhunut salassa, en pimeässä maan paikassa; en ole sanonut Jaakobin jälkeläisille: etsikää minua tyhjyydestä" (Jes.45:19).